

HEMCHANDRACHARYA NORTH GUJARAT UNIVERSITY, PATAN
PROGRAMME FOR B. A. (SANSKRIT) SEMESTER SYSTEM
SEMESTER 5

Course Code	Course Type	Course Subject	Credits for Direct Teaching	Credits for Direct Teaching by Other Methods	Total Credits
CC 506	Core Compulsory	Main	3	1	4
C C 507	Core Compulsory	Main	3	1	4
C C 508	Core Compulsory	Main	3	1	4
C C 509	Core Compulsory	Main	3	1	4
C C 510	Core Compulsory	Main	3	1	4
E G 305	Elective Generic		2	--	2
F C 305	Foundetion Compulsory	Compulsory English	2	--	2
		Total Credits	19	05	24

હેમચન્દ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ
સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસક્રમ સમિતિ
બી.એ.સેમેસ્ટર સંસ્કૃત વિષયનો નવો અભ્યાસક્રમ
જૂન – ૨૦૧૩થી અમલમાં
સેમેસ્ટર-૫

પુસ્તકનું નામ : (૧) સંજ્ઞાપ્રકરણ : મંગલાચરણથી સમાહાર:સ્વરિત:। સુધી

(૨) કારકપ્રકરણ – તૃતીયા અને ચતુર્થી વિભક્તિ

(૩) ભાષાવિજ્ઞાન :

ભાષાશાસ્ત્રનાં અંગો, અધ્યયન પદ્ધતિઓ, ધ્વનિપરિવર્તનના કારણો
અને પ્રકારો, સંસ્કૃત ભાષાનું મહત્વ

કોર્સનંબર	વ્યાખ્યાન	અન્ય	ક્રેડીટ	પુસ્તક	એકમ
Core Compulsory 506	૩	૧	૪	(૧) સંજ્ઞા પ્રકરણ (૨) કારકપ્રકરણ (૩) ભાષાવિજ્ઞાન	૧. સંજ્ઞાપ્રકરણ અને કારકપ્રકરણમાંથી સૂત્રોની સમજૂતિ ૨. વિભક્તિ વિષયક જનરલ પ્રશ્ન અથવા શબ્દનોંધ ૩. ભાષાવિજ્ઞાનના આધારે ટૂંકનોંધ. ૪. એક-બે વાક્યોમાં પ્રશ્નોના ઉત્તર ૫. વૈકલ્પિક પ્રશ્નો

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ.
તૃતીય વર્ષ બી.એ.સંસ્કૃત સેમેસ્ટર-૫ અભ્યાસક્રમ
(જૂન- ૨૦૧૩ થી અમલમાં)
પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ
સેમેસ્ટર - ૫

૫૦૬ (૧) સંજ્ઞાપ્રકરણ : મંગલાચરણથી સમાહાર:સ્વરિત:। સુધી

(૨) કારકપ્રકરણ- તૃતીયા અને ચતુર્થી વિભક્તિ

(૩) ભાષાવિજ્ઞાન :

ભાષાશાસ્ત્રનાં અંગો, અધ્યયન પદ્ધતિઓ, ધ્વનિપરિવર્તનના કારણો
અને પ્રકારો, સંસ્કૃત ભાષાનું મહત્વ

કોર કંપલસરી

કુલગુણ-૭૦

યુનિટ- ૧ ગમે તે ત્રણ સૂત્રો સમજાવો. (સંજ્ઞાપ્રકરણમાંથી ત્રણ સૂત્રો અને કારકપ્રકરણમાંથી ત્રણ સૂત્રો
પૂછવા) (૧૪)

યુનિટ- ૨ બેમાંથી ગમે તે એક વિભક્તિ ઉદાહરણ આપી સમજાવો . (૧૪)
અથવા
આઠમાંથી ગમે તે ચાર શબ્દનોંધ લખવા પૂછવું
(સંજ્ઞાપ્રકરણમાંથી ચાર અને કારકપ્રકરણમાંથી ચાર પૂછવી)

યુનિટ-૩ ભાષાવિજ્ઞાનના આધારે ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો.(ચાર પૂછવી) (૨૦)

યુનિટ- ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં લખો (૧૨)
(આઠ પ્રશ્નો પૂછવા.)

યુનિટ -૫ નીચેનામાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને લખો. (૧૦)
(ચાર વિકલ્પવાળા ૧૦ પ્રશ્નોપૂછવા.)

(A- B- C- D)

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ
સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસક્રમ સમિતિ
બી.એ.સેમેસ્ટર સંસ્કૃત વિષયનો નવો અભ્યાસક્રમ
જૂન – ૨૦૧૩થી અમલમાં
સેમેસ્ટર-૫

પુસ્તકનું નામ : (૧) વેદાન્તસાર : – સદાનંદ (અધ્યાય ૧ થી ૪)

(૨) વ્યાકરણ : સંઘિ કરો

સમાસ : દ્વન્દ્વ, તત્પુરુષ(વિભક્તિ તત્પુરુષ), કર્મધારય

કોર્સનંબર	વ્યાખ્યાન	અન્ય	ક્રેડિટ	પુસ્તક	એકમ
Core Compulsory 507	૩	૧	૪	(૧) વેદાન્તસાર – સદાનંદ (૨) વ્યાકરણ	૧. ગદ્યખંડોનું ભાષાન્તર અને સમજૂતિ ૨. કૃતિ આધારિત જનરલ પ્રશ્ન. ૩. ટૂંકનોંધ. ૪. એક-બે વાક્યોમાં પ્રશ્નોના ઉત્તર (વેદાન્તસાર અને વ્યાકરણને આધારે) ૫. વૈકલ્પિક પ્રશ્નો વેદાન્તસાર અને વ્યાકરણને આધારે)

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ.
તૃતીય વર્ષ બી.એ.સંસ્કૃત સેમેસ્ટર-૫ અભ્યાસક્રમ
(જૂન- ૨૦૧૩ થી અમલમાં)
પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ
સેમેસ્ટર - ૫

૫૦૭ (૧) વેદાન્તસાર : - સદાનંદ (અધ્યાય ૧ થી ૪)

(૨) વ્યાકરણ : સંઘિ કરો

સમાસ : દ્વન્દ્વ, તત્પુરુષ(વિભક્તિ તત્પુરુષ),કર્મધારય

કોર કંપલસરી

કુલગુણ-૭૦

યુનિટ- ૧ કોઈ પણ ત્રણ ગદ્યખંડો ને સાનુવાદ સમજાવો. (છ ગદ્યખંડો પૂછવા.) (૧૪)

યુનિટ- ૨ ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો. (૧૪)

અથવા

૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો.

યુનિટ- ૩ કોઈ પણ ચાર ટૂંકનોંધમાંથી ૧૫૦ શબ્દોમાં બે ટૂંકનોંધ લખો. (૨૦)

યુનિટ- ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં લખો (૧૨)
(આઠ પ્રશ્નો પૂછવા.)

યુનિટ -૫ નીચેનામાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને લખો. (૧૦)

(ચાર વિકલ્પવાળા ૧૦ પ્રશ્નોપૂછવા .)

(A- B- C- D)

હેમચન્દ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ
સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસક્રમ સમિતિ
બી.એ.સેમેસ્ટર સંસ્કૃત વિષયનો નવો અભ્યાસક્રમ
જૂન – ૨૦૧૩થી અમલમાં
સેમેસ્ટર-૫

પુસ્તકનું નામ : (૧) યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ : આચાર અધ્યાય – (અ) બ્રહ્મચારી પ્રકરણ.(બ) વિવાહ પ્રકરણ.
(૨) વ્યાકરણ : કર્તારિ ભૂતકૃદંત, કર્મણિ ભૂતકૃદંત, સંબંધક ભૂતકૃદંત , હેત્વર્થ કૃદંત

કોર્સનંબર	૮ યાખ્યાન	અન્ય	ક્રેડીટ	પુસ્તક	એકમ
Core Compulsory 508	૩	૧	૪	(૧) યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ : આચારઅધ્યાય (અ)બ્રહ્મચારીપ્રકરણ (બ) વિવાહ પ્રકરણ. (૨) વ્યાકરણ	૧. શ્લોકોનું ભાષાન્તર અને સમજૂતિ ૨. જનરલ પ્રશ્ન ૩ ટૂંકનોંધ ૪. એક-બે વાક્યોમાં પ્રશ્નોના ઉત્તર (યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ : અને વ્યાકરણને આધારે) ૫. વૈકલ્પિક પ્રશ્નો (યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ : અને વ્યાકરણને આધારે)

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ.
તૃતીય વર્ષ બી.એ.સંસ્કૃત સેમેસ્ટર-૫ અભ્યાસક્રમ
(જૂન- ૨૦૧૩ થી અમલમાં)
પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ
સેમેસ્ટર - ૫

- ૫૦૮ (૧) યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ : આચાર અધ્યાય - (અ) બ્રહ્મચારી પ્રકરણ.(બ) વિવાહ પ્રકરણ.
(૨) વ્યાકરણ : કર્તારિ ભૂતકૃદંત, કર્મણિ ભૂતકૃદંત, સંબંધક ભૂતકૃદંત , હેત્વર્થ કૃદંત

કોર કંપલસરી

કુલગુણ-૭૦

- યુનિટ- ૧ કોઈ પણ ચાર શ્લોકોને સાનુવાદ સમજાવો. (આઠ શ્લોકો પૂછવા.) (૧૪)
- યુનિટ- ૨ યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિને આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો. (૧૪)
અથવા
યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિને આધારે ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો.
- યુનિટ- ૩ કોઈ પણ ચાર ટૂંકનોંધમાંથી ૧૫૦ શબ્દોમાં બે ટૂંકનોંધ લખો. (૨૦)
- યુનિટ- ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં લખો (૧૨)
(યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ અને વ્યાકરણને આધારે આઠ પ્રશ્નો પૂછવા.)
- યુનિટ -૫ નીચેનામાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને લખો. (૧૦)
(યાજ્ઞવલ્ક્યસ્મૃતિ અને વ્યાકરણને આધારે ચાર વિકલ્પવાળા ૧૦ પ્રશ્નો પૂછવા.)
(A- B- C- D)

હેમચન્દ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ
સંસ્કૃત વિષયની અભ્યાસક્રમ સમિતિ
બી.એ.સેમેસ્ટર સંસ્કૃત વિષયનો નવો અભ્યાસક્રમ
જૂન – ૨૦૧૩થી અમલમાં
સેમેસ્ટર-૫

પુસ્તકનું નામ : (૧) શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા
અધ્યાય ૧થી૯

કોર્સનંબર	વ્યાખ્યાન	અન્ય	ક્રેડીટ	પુસ્તક	એકમ
Core Compulsory 509	૩	૧	૪	(૧) શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા	૧. શ્લોકોનું ભાષાન્તર અને સમજૂતિ ૨. જનરલ પ્રશ્ન ૩ ટૂંકનોંધ અથવા શબ્દનોંધ ૪. એક-બે વાક્યોમાં પ્રશ્નોના ઉત્તર ૫. વૈકલ્પિક પ્રશ્નો

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ.
તૃતીય વર્ષ બી.એ.સંસ્કૃત સેમેસ્ટર-૫ અભ્યાસક્રમ
(જૂન- ૨૦૧૩ થી અમલમાં)
પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ
સેમેસ્ટર - ૫

૫૦૯ (૧) શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા
અધ્યાય ૧ થી ૯

કોર કંપલસરી

કુલગુણ-૭૦

યુનિટ- ૧ કોઈ પણ ચાર શ્લોકો ને સાનુવાદ સમજાવો. (આઠ શ્લોકો પૂછવા.) (૧૪)

યુનિટ- ૨ ૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો. (૧૪)
અથવા
૩૦૦ શબ્દોમાં જનરલ પ્રશ્ન અધ્યાયના સારને લગતો પૂછવો.

યુનિટ- ૩ કોઈ પણ ચાર ટૂંકનોંધમાંથી ૧૫૦ શબ્દોમાં બે ટૂંકનોંધ લખો. (૨૦)
અથવા
આઠ શબ્દનોંધમાંથી કોઈ પણ ચાર શબ્દનોંધ લખો.

યુનિટ- ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં લખો (૧૨)
(આઠ પ્રશ્નો પૂછવા.)

યુનિટ -૫ નીચેનામાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને લખો. (૧૦)
(ચાર વિકલ્પવાળા ૧૦ પ્રશ્નો પૂછવા .)

(A- B- C- D)

બી.એ.સેમેસ્ટર સંસ્કૃત વિષયનો નવો અભ્યાસક્રમ
જૂન – ૨૦૧૩થી અમલમાં
સેમેસ્ટર-૫

- પુસ્તકનું નામ** –(૧) કુમારસંભવ સમીક્ષાત્મક અધ્યયન (સર્ગ-૧ થી ૫)
(૨) છંદો: અનુષ્ટુપ, વસંતતિલકા, મન્દાક્રાન્તા, શિખરિણી
(૩) નિબંધો: (૧) વૈદિક ધર્મનું સ્વરૂપ (૨) આદિકાવ્ય રામાયણ
(૩) સંસ્કૃતમાં સ્તોત્ર સાહિત્ય (૪)સંસ્કૃત કાવ્ય સાહિત્યમાં ગુજરાતનું પ્રદાન

કોર્સનંબર	વ્યાખ્યાન	અન્ય	ક્રેડીટ	પુસ્તક	એકમ
Core Compulsory 510	૩	૧	૪	(૧) કુમારસંભવ સમીક્ષાત્મક અધ્યયન (સર્ગ-૧ થી ૫) (૨) છંદો (૩) નિબંધો	૧. કુમારસંભવના આધારે જનરલ પ્રશ્ન ૨. છંદોના લક્ષણ, બંધારણ, ઉદાહરણ સહ સમજૂતિ ૩. નિબંધ ૪. એક-બે વાક્યોમાં પ્રશ્નોના ઉત્તર ૫. વૈકલ્પિક પ્રશ્નો

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ.

બી.એ.સંસ્કૃત સેમેસ્ટર-૫ અભ્યાસક્રમ

(જૂન- ૨૦૧૩ થી અમલમાં)

પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ

સેમેસ્ટર - ૫

- ૫૧૦ (૧) કુમારસંભવ સમીક્ષાત્મક અધ્યયન (સર્ગ-૧ થી ૫)
(૨) છંદો : અનુષ્ટુપ, વસંતતિલકા, મન્દાકાન્તા, શિખરિણી
(૩) નિબંધો : (૧) વૈદિક ધર્મનું સ્વરૂપ (૨) આદિકાવ્ય રામાયણ
(૩) સંસ્કૃતમાં સ્તોત્ર સાહિત્ય (૪)સંસ્કૃત કાવ્ય સાહિત્યમાં ગુજરાતનું પ્રદાન

કોર કંપલસરી

કુલગુણ-૭૦

યુનિટ- ૧ કુમારસંભવના આધારે જનરલ પ્રશ્ન અથવા કુમારસંભવના આધારે જનરલ પ્રશ્ન	(૧૪)
યુનિટ- ૨ કોઈ પણ બે છંદોને લક્ષણ, બંધારણ, ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. (ચાર છંદો પૂછવા)	(૧૪)
યુનિટ-૩ કોઈ પણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. (ત્રણ નિબંધો પૂછવા.)	(૨૦)
યુનિટ- ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં લખો (આઠ પ્રશ્નો પૂછવા.)	(૧૨)
યુનિટ -૫ નીચેનામાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને લખો. (ચાર વિકલ્પવાળા ૧૦ પ્રશ્નોપૂછવા.) (A- B- C- D)	(૧૦)

બી.એ.સેમેસ્ટર સંસ્કૃત વિષયનો નવો અભ્યાસક્રમ
જૂન – ૨૦૧૩થી અમલમાં
સેમેસ્ટર-૫
વ્યાકરણ(વૈકલ્પિક)

પુસ્તકનું નામ : (૧) અમરુશતક (શ્લોક ૧ થી ૫૦)

(૨) અચ્ સંધિપ્રકરણ (ઇકો યણચિ સૂત્રથી અકઃ સવર્ણે દીર્ઘઃ । સૂત્ર સુધીમાં સૂત્ર
 ૫૩ થી ૬૧ સિવાયના)

કોર્સનંબર	વ્યાખ્યાન	અન્ય	ક્રેડીટ	પુસ્તક	એકમ
Core Compulsory 510	૩	૧	૪	(૧) અમરુશતક (શ્લોક ૧ થી ૫૦) (૨) અચ્ સંધિપ્રકરણ	૧. ભાષાન્તર ૨ જનરલપ્રશ્ન અથવા ટૂંકનોંધ ૩.(અ)સૂત્રોની સાનુવાદ સમજૂતિ (બ)સંધિપ્રક્રિયા (ક)વાક્યોની સસંદર્ભસમજૂતિ, ૪. એક-બે વાક્યોમાં પ્રશ્નોના ઉત્તર ૫. વૈકલ્પિક પ્રશ્નો

હેમચંદ્રાચાર્ય ઉત્તર ગુજરાત યુનિવર્સિટી, પાટણ.
તૃતીય વર્ષ બી.એ.સંસ્કૃત સેમેસ્ટર-૫ અભ્યાસક્રમ
(જૂન- ૨૦૧૩ થી અમલમાં)
પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ
સેમેસ્ટર - ૫ (વૈકલ્પિક પ્રશ્નપત્ર)

૫૧૦ (૧) અમરુશતક (શ્લોક ૧ થી ૫૦)

(૨) અચ્છિપ્રકરણ (ઇકો યણચિ સૂત્રથી અકઃ સવર્ણે દીર્ઘઃ । સૂત્ર સુધીમાં સૂત્ર ૫૩ થી ૬૧ સિવાયના)

કોર કંપલસરી

કુલગુણ-૭૦

યુનિટ- ૧ ગમે તે ચાર શ્લોકોનો અનુવાદ કરો. (આઠ શ્લોક પૂછવા)

(૧૪)

યુનિટ- ૨ જનરલ પ્રશ્ન પૂછવો

(૧૪)

અથવા

ચારમાંથી ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો

યુનિટ-૩ (અ) કોઈ પણ બે સૂત્રોની સાનુવાદ સમજૂતિ લખો (ચાર સૂત્રો પૂછવા)

(૮)

(બ) સંધિ પ્રયોગોમાંથી કોઈ પણ બે સંધિ પ્રક્રિયાને સમજાવો.

(ચારમાંથી બે)

(૦૬)

(ક) ચારમાંથી ગમે તે બે વૃત્તિ વિષયક વાક્યો સસંદર્ભ સમજાવો.

(૦૬)

યુનિટ- ૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ છ પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યોમાં લખો

(૧૨)

(આઠ પ્રશ્નોપૂછવા .)

યુનિટ -૫ નીચેનામાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને લખો.

(૧૦)

(ચાર વિકલ્પવાળા ૧૦ પ્રશ્નોપૂછવા .)

(A- B- C- D)